hembygd i norr

Medlemstidning för Norrbottens hembygdsförbund Årgång 43 - Nr 1-2021

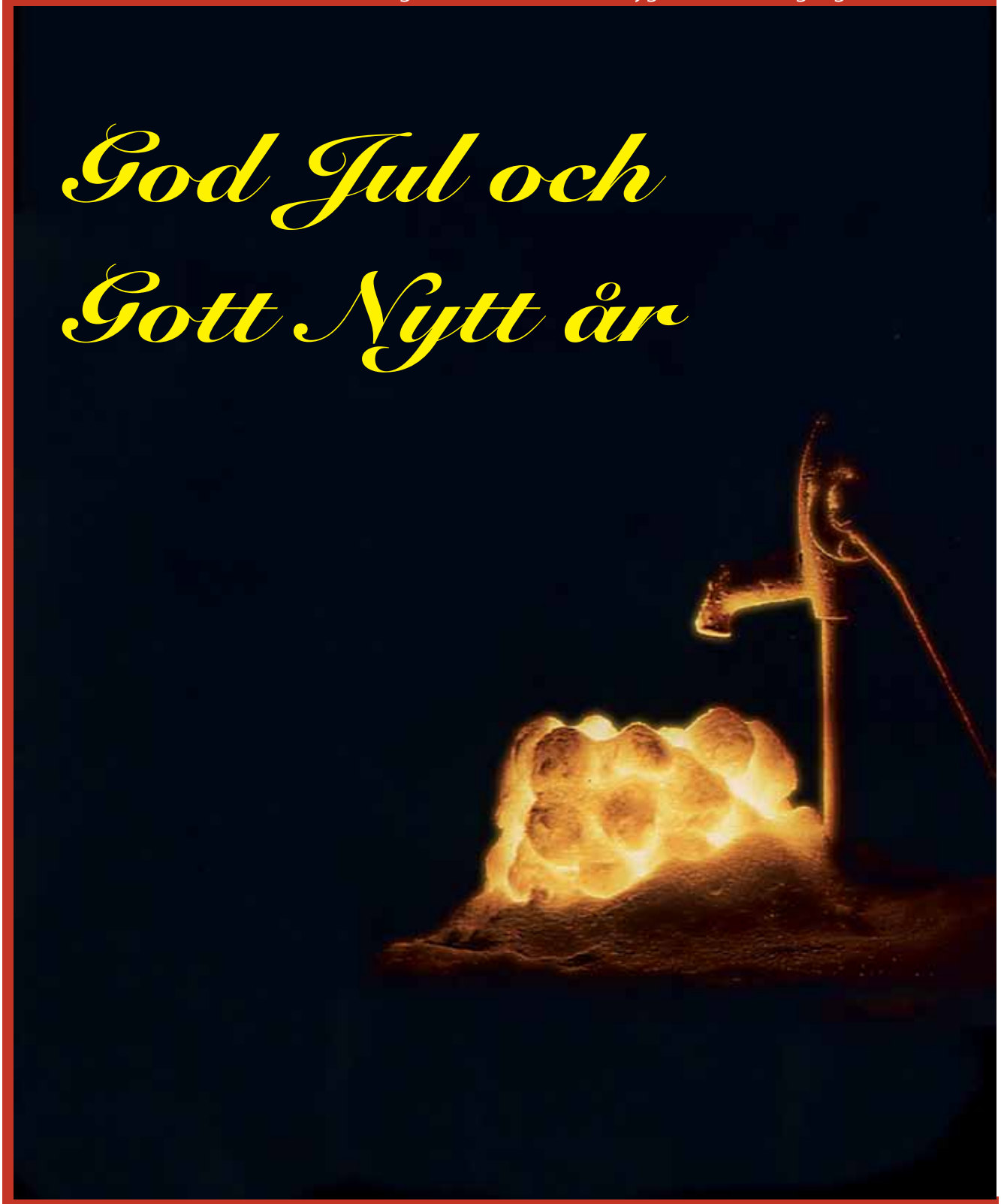

Hembygdsrörelsens egna tankar om hur pandemiåret som gick

Föreningarna berättar...

Redaktör´n

Stort tack för er medverkan till att jag fick ihop ett nummer av Hembygd i norr!

När jag satte ihop tidningen från era berättelser ute i länet anade jag en positivism att blicka frammåt trots alla restriktioner vi var tvingade att genomlida.
Men så handlar det om medaljens baksida - ekonomin som drabbar alla föreningar trots att en del sökt och fått bidrag för att täcka verksamhetens uteblivna intäkter.

Rolf Svanberg, Sörbyn-Sundsnäs, tog upp detta både på årsmötet i Vuollerim och även i sin inlaga i tidningen. Nog borde det vara enklare att söka bidrag med tanke på att många äldre inte är datanördar utan vill använda papper och penna, det känns säkrare trots allt.

Men som det ser ut idag mörknar himlen än en gång ny smittvåg stampar på tröskeln och utgången vet ingen, verksamhet eller inte verksamhet, det är frågan som vi alla vill ha svar innan gräset börjar blir grönt igen.

Det känns även bra att ha en dialog med föreningarna ute i länet och jag funderar på att om ni vill och känner för, skicka in en blänkare om ni kommer att ha någon verksamhet (förhoppningsvis) till sommaren. Tanken är att det finns plats i tidningen för föreningarna att visa upp sig och sina aktiviteter.

Utifrån detta skall jag försöka ta mig ut på en besöksrunda ute i länet förutsatt om det "händer" något hos föreningarna..
För mig är det viktigt att ha en löpande dialog med föreningarna ute i länet.

God Jul och Gott nytt hembygdsår t
Rolf Johansson
Redaktör

I detta nummer

Nytt från Sveriges hembygdsförbund....3
Leksaksutställning i Vuollerim....4
Hembygdsförbundets årsmöte....6
Nederluleå och Murjeks hembygdsförening....8
Gallejaur-Järvlia och Luleå hembygdsförening....9
Yttersta hembygdsförening....10
Sörbyn-Sundsnäs och Överkalix hembygdsgille....11
Vittange, Ytterbyn och Lassbyns hembygdsförening....12
Vuollerim och Matojärvi hembygdsförening....13
Purnuvaara hembygdsförening....14
Svensby hembygdsförening och Vuono hembygds- och kulturför....15
Bokhärnan....16

12

Ordinarie styrelseledamöter i Norrbottens Hembygdsförbund 2020-2021

Ordförande:	Kent Ögren , Luleå
V.ordförande:	Brith Fäldt, Svensbyn
Sekreterare:	Ann-Katrine Sämfors, Piteå.
Kassör:	Lars Lindberg, Luleå
Ledamot:	Rolf Johansson, Luleå, Redaktör Hembygd i norr
	Britt Loven Esperi, Leipijärvi-Pitkäjärvi
	Lena Olofsson, Purnuvaara
	Margaretha Lindh, Norrbottens museum, adj.

Redaktion och kontaktinfo
Hembygd i norr, Norrbottens hembygdsförbund, Box 266, 971 08 Luleå.
Plusgiro 437 29 91-2. Bankgiro 5835-1073. Tel vx 0920-24 35 00.
Redaktionskommitté: Rolf Johansson, Luleå, redaktör, Brith Fäldt, Svensbyn samt Gabriella Lönngren, Vuollerim
Material skickas till Rolf Johansson, roffen.johansson@telia.com.
Tel. 0920-22 15 71 eller 070-329 15 71.
ISSN: 2001-4694

Bild och text om inte annat anges: Rolf Johansson, redaktör

Information från riksförbundet

Enkät om hembygdsrörelsens verksamhet under 2021

Nu är det åter dags för den årliga enkäten som beskriver hembygdsrörelsens verksamhet under årets om gått.

Men till att börja med måste jag tacka för alla svar som vi fick vid förra årets enkät! Resultatet utgjorde ett ovärderligt underlag när vi pratade med myndigheter och politiker. Tack vara svaren fick ansvariga myndigheter svart på vitt när det gäller pandemins negativa effekter på hembygdsrörelsens verksamhet.

fter coronapandemin inte är över frågar vi också i år om hur den påverkat verksamheten. Resultatet kommer föreningar och de regionala hembygdsförbunden till del i form av en rapport under våren.

Enkätens delar

1. Antal evenemang/aktiviteter, besökare, ideellt arbetade timmar och aktiviteter för barn och unga.
2. Coronapandemins påverkan.
3. Några regionala förbund ställer dessutom frågor särskilt riktade till sina föreningar.

Tips

1. Liksom förra året är enkäten inte personlig. Det betyder att du kan skicka vidare mailet till någon i föreningen som du tror har lättare att besvara frågorna. Men se då till att inte fler i föreningen skickar in svar. Det räcker med ett svar per förening.

2. På hemsidan kan du ladda ner och skriva ut ett underlag för att diskutera frågorna i lugn och ro. Men gå sedan in på sidan igen och för över svaren till den digitala enkäten. Vi tar inte emot svar via vanlig post eftersom det blir ett alltför stort arbete.

3. Är ni osäkra på årets siffror? Titta gärna på siffror från tidigare år och bedöm om det skett en ökning eller minskning. Föreningens svar på förra årets enkät skickades ut med mail till den i föreningen som fyllde i enkäten. Hittar ni inte mailet, hör av er till olov.norin@hembygdsforbundet.se så skickar jag det igen.

Sista dag: 22 januari 2022

Här finns enkäten!
www.hembygd.se/statistik

Norrbottens hembygdsförbunds nya styrelse 2021-2022

ORDINARIE

Kent Ögren, ordförande, Luleå

Brith Fäldt vice ordförande, Svensbyn
070-246 64 9, brith.faldt@pitea.se

Lars Lindberg kassör, Luleå
070-274 93 76, lasselindberg46@hotmail.com

Rolf Johansson redaktör, Luleå
070-329 15 71, roffen.johansson@telia.com

Ann-Katrine Sämfors sekreterare, Piteå
070 390 06 36, ann-katrine_samfors@pitea.se

Britt Loven Esperi ledamot. Leipijärvi-Pitkejärvi
070-624 20 60, britt_lovenesperi@hotmail.com

Lena Olofsson, ledamot, Purnuvaara
lenolof@hotmail.se

ERSÄTTARE

Elise Tullnär Nilsson, Jokkmokk
0730-47 11 25, elise.tullnar-nilsson@telia.com

Gabriella Lönngren, Vuollerim
070-384 81 44, gabriellalonngren@gmail.com

Folke Spegel, Kalix-Nyborg
070-311 48 29, folke@mirror.se

Pia Hulkoff, Korpikylä, Karungi
070-574 69 96, pia.hulkoff@gmail.com,

Annchristine Lundström, Vuollerim
070-242 99 50, annchristinelundstrom2009@gmail.com

I Vuollerim fylldes hembygdsgården med leksaker från 1920-tal till 1970-tal

Vuollerims hembygdsförening arrangerade under två höstveckor en leksaksutställning på gamla leksaker. Det bjöds även på våffelservering i hembygdsgården och loppis i bagarstugan.

Ett bra initiativ med tanke på att förr i tiden var det inte så stor tillgång på leksaker, skulle man ha en så var det oftast egen tillverkning hemma på gården.

Utställningen har främst bestått av fabriksgjorda leksaker, men även hemgjorda. Det är leksaker från början av 1900-talet till 70-talet. Bland annat har Gösta Larsson tillverkat en lastbil med plats för gengas i trä, i ungdomens dagar.

Bara i Sverige har det funnits flera tillverkare av dockor. Det fanns en svensk dockmakerska som blev väldigt berömd även internationellt; Magda Boalt. Hennes dockor är svåra att få tag på idag och väldigt dyrbara. Även enkla leksaker, som till exempel spela kula, jo-jo, samla på filmstjärnor, ärt-rör, slangbella, bokmärken, klippdockor visades på utställningen.

Vilda västern var populärt för pojkar med lite cowboys och indianer, ett fort, järnväg, tennsoldater och en ångmaskin. Mekaniska plåtleksaker och även fina Ken, Barbie.

Ungefärligt antal föremål var mer än 220 föremål, dockskåp med innehåll, tennsoldater, bondgård med djur räknades som ett föremål och allt detta beskådades av 150 besökare under dessa två veckor. Det var många besökare som säkert drog sig till minnes och blev nostalgiska och ville gärna berätta om de leksaker som dom lekte med när de var små och det väckte många minnen. Att dagens unga generation tog tillfället att beskåda vad deras föräldrar och mor och fars förfäder kunde leka med inne och ute. Vuollerims Friskola och kommunens fritids kunde säkert inte låta bli att ta tillfället i akt.

Veronika Lindfors och Nancy Larsson från hembygdsföreningen i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan i Jokkmokk ordnade denna minnesvärda utställning.

VANLIGEN
RÖR EJ
FÖREMÅLEN

HARTS
ÄRTNÖR
SLAI 2BELLA

ABCDEFGHIJKLM

Norrbottens hembygdsförbunds årsmöte i Vuollerim

Intill hembygdsområdet ligger byggnaden Vuollerim 6 000 år med sin fina filmsal. Hembygdsföreningens Nancy Larsson berättade om Vuollerim och bygden i närheten.

Norrbottens hembygdsförbund genomförde den 18 september sitt årsmöte i ordnade former i Vuollerim. Ett 40-tal deltagare från länets hembygdsföreningar slöt upp. Programmet för dagen började med kaffe och hembakat i den rymliga hembygdsgården för att i sedan samlad tropp till Vuollerim 6000 års byggnad i närheten. I aulan informerade Nancy Larsson om Vuollerims historia och dagens utveckling, mycket har hänt med byn under alla år.

Själva årsmötet förlades i Vuollerims fina Folkets Hus där med en god lunch. Årsmötesförhandlingarna skedde i aulan tillika biosalongen. Ordföranden Karl Petersen inledde med att berätta om hembygdsförbundets verksamhet och de intryck han fått av hembygdsrörelsen i Norrbotten under sin tid som ordförande.
Mötesordföranden tillika förbundets nya ordförande Kent Ögren tillsammans med Annchristine Lundström som mötessekreterare ledde förhandlingarna effektivt. Styrelsens sammansättning för kommande år är i stort sett densamma då endast omval av sittande ledamöter:

Norrbottens hembygdsförbund delar ut diplom till en hembygdsförening som arbetat för bygdens bästa och årets diplom gick till Vuollerims hembygdsförening med motiveringen: Hembygdsföreningen är en viktig sammanhållande länk för alla föreningar i bygden. Med gemensamma krafter håller de bygden levande och utvecklar ständigt nya aktiviteter.
Diplomet mottogs av föreningens ordförande Kerstin Hellgren-Tobiasson.

Avslutningsvis på årsmötet avtackningar och för lång och troget arbete i hembygdsrörelsen utdelades presenter till Annalisa Häggström, Leipijärvi och Gunnel Sandlund samt givetvis avgående ordföranden Karl Petersen. Efter fikat kunde årsmötesdeltagarna delta i hembygdsföreningens aktivitetsprogram genom att exempelvis besöka Gamla telegrafen där föreningen samlat mängder av bilder och föremål från den forna kraftverksepoken plus några andra aktiviteter som erbjöds.

Den nya styrelsen finns att läsa på sidan 3.

Karl Petersen och föreningens ordförande Kerstin Hellgren-Tobiasson.

På väg från filmsalen till årsmötet i Folkets hus

Årsmötet samlade ett fyrtiotal medlemmar från länet.

Ankomstfika i hembygdsgården

Ankomstfika i hembygdsgården

Lunchen intogs i stora salen Folkets Hus

Brith Fäldt avtackar Anna-Lisa Häggström

Årsmötet hölls i Folkets hus aula.

Avgående ordf. Karl Petersen. vice.ordf. Brith Fäldt och nya ordf. Kent Ögren

Nederluleå hembygdsföreningen hade det mesta stängt

Hembygdsförening har haft det mesta stängt under pandemin. Men i slutet av juli ringde några guider (9 st blev det) och frågade om vi inte skulle ha Visningsstugan öppen under helgerna. Dessa guider var dubbelvaccinerade.

Så den 24/7 började vi ha öppet lördagar och söndagar. Under juli-augusti var stugan öppen kl 10-16 och september var det öppet lördagar och söndagar kl 12-16.

På dessa 25 dagarna hade vi 1300 besökande turister. De flesta var svenskar, men också bilburna utländska turister. Dessutom några turistgrupper från Tyskland, Frankrike, Österrike, Schweiz. Det var grupper organiserade från Stockholm.

Alla upplevde vi att turisterna var mer hänsynsfulla och ansvarstagande gentemot varandra och oss guider än annars. Dessutom kunde vi låna Visiter Centers ljussignal vid ytterdörren, så vi hade möjlighet att begränsa antalet inne. Men vi som satt guider tyckte, att det var riktigt roligt att vara igång med guideningen igen.

Stärkta av detta planerar vi att delta (om än lite reducerat) i Adventsfirandet nere på Hägnan under andra Advent. Och sedan tror vi och hoppas på ett lite bättre år 2022.

Hälsar Ordf. Carin Sjölin

Murjeks hembygdsföreningen vandrarhemmet öppet

Vi har haft verksamhet under sommaren men absolut coronasäkert. Vandrarhemmet har varit öppet och vi har haft arbetare som har bott här hela sommaren.
Lunchrestaurangen har varit öppen men där har inte folk hittat tillbaka så det har varit väldigt få och sporadiska besök under sommarmånaderna. Nu ser vi att antalet besökare till lunchen ökar. I samarbete med Jokkmokks Kommun har museét varit öppet vissa tider.
Ett antal coronasäkra arrangemang tillsammans med Malmbanans Vänner har vi också haft under hösten.
Nästa år - förhoppningsvis har Covid-19 avslutat sin karriär så vi får återgå till det normala med ett öppet vandrarhem och lunchrestaurang.

Ha det bra Birgit ordf.

Huvudbyggnaden med restaurang och bibliotek.

Gallejar-Järvlia Kulturbygdsförening fick ändå många besökare

Gallejaur har överlevt pandemin så här långt. 2020 var det inte så många som besökte oss trots att vi hade öppet. Naturligtvis begränsat med färre bord i restaurangen och inga guidade turer. Men i år så såg vi en tydlig effekt av vaccinationen med många fler besökare, framförallt under juli. Fortsatt inga guidningar men vi hade öppet hus i AndersLarsagården två dar i veckan. Vi är inte uppe i besökstalen från före covid 19 men uppskattar att ca 2500 personer besökte Gallejaur i år.
Om inte något oförutsett inträffar så kommer vi att ha öppet 2022, då med en ny attraktion i form av en iordningställd 6 km lång vandringsled mellan Gallejaur och utänget Bergmyran.
Ha en trevlig avslutning på året önskar

Crister Lövgren.

Luleå hembygdsföreningen ordnade stadsvandringar

Luleå Hembygdsförening har under sommaren anordnat aktiviteter i samband med Luleås 400-årsjubileum. Under fyra lördagar i juli hölls två stadsvandringar per dag, alltså åtta vandringar totalt. De var gratis och öppna för allmänheten. I anslutning till detta serverades också fika (utomhus).
Fem olika rutter fanns:

- Skolorna på västra halvön
- Kvarteret Skatan
- Domkyrkan och Stadsparken
- Norra hamn, Hermelinsparken och Residenset
- Södra hamn

Vandringarna leddes av Curt Björklund, Ulf Garney, Margaretha Anderson och Eva Gradin. Deltagarantalet var cirka 30 personer per vandring.
Under hösten har de flesta av våra studiecirklar startat om igen. Vad gäller nästa år: Vi hoppas att i februari kunna återuppta våra populära lördagsföreläsningar.
För sommaren har vi ännu inte planlagt någon aktivitet, men det blir som alltid en senare fråga.
Allt beror ju på hur smittläget utvecklar sig...

Peo Hjälm Sekr. Luleå hembygdsförening

Yttersta hembygdsförening höll byn igång med aktiviteter ute

Om det är någon som undrar var Yttersta ligger så ligger byn norr om Lillpiteå, Piteå kommun.

Även 2021 blev ett annorlunda år på grund av pandemin. Har vi då lärt oss någonting under ännu ett pandemiår? Ja, kanske helt enkelt att visa mer hänsyn, empati och ödmjukhet mot våra medmänniskor. Naturen är nu i en slumrande dvala och hämtar kraft för att åter komma till liv under vårsolens varma strålar och vårvindarnas ljumma smekningar. Så även vi, nu övervintrar vi och hoppas åter få blomma ut till våren hyggligt fria från pandemier och Covid-19.

Vad har då hänt hos oss under 2021? Vi har inte gjort några publika arrangemang utan försökt aktivera bybor och medlemmar i några få utomhusaktiviteter. Den 12 maj hissade vi jubileumsflaggan ”Piteå 400-år”. Denna dag var jubileumsdagen och flaggan får sitta uppe året ut för att symbolisera Piteås 400-års jubileum. Vid flagghissningen bjöd hembygdsföreningen på kaffe, glass och dricka.

Föreningen var den 19 juli med i Sveriges Radios P1-serie ”Byrådet” ett program om hembygdsrörelsen. Den 18 september engagerade vi medlemmar i ”Håll Sverige Rent Dagen” ett globalt arrangemang där miljontals människor över hela världen var ute och plockade skräp samma dag. Vi plockade med avstånd och efteråt kunde man delta i en fråge-quiz om nedskräpning samt lära sig lite om allemansrätten. Söndagar under den snöfria tiden har det varit morgonfika vid Lillpiteälven för dom som vill, vågar och kan. Vi håller huvudet kallt, hjärtat varmt händerna rena och avstånd till varandra.

Några nöjda skräpplockare vilar ut efter Håll Sverige Rent Dagen den 18 september.

: Jubileumsflaggan Piteå 400-år hissas den 12 maj vid hembygdsgården.

Via hemsidan har vi under året också försökt att hitta på digitala aktiviteter med lite olika teman som t.ex. ”Påsklovspyssel med Arbetslivsmuseerna”, lär dig dansa ”Jerusalema Challenge” samt ”Reflexkampen” där du i mörkret med en ficklampa ska ut och söka reflexer vid hembygdsgården och nu senast utställningen ”Demokratin 100 år” där man kan lära sig om den ofta brokiga och snåriga vägen till allmän och lika rösträtt för alla. Demokrati och allas lika värde är en del av hembygdsrörelsens focusområden och värdegrund vilket vi också vill uppmärksamma.

Torbjörn Lund
Yttersta Hbf

Sörbyn-Sundsnäs hembygdsförening öppnade långsamt

Från Sörbyn-Sundsnäs hembygdsförening kan vi lämna lite informationer om vår verksamhet/verklighet.
Den pandemi som drabbat landet har även lagt locket på vår verksamhet under lång tid. Eftersom vi och många med oss, förvaltar en eller flera byggnader som kostar slantar, oavsett om man använder dem eller inte, har förenings-ekonomin varit prioritet ett.

Föreningen har, som alla andra hembygdsföreningar, drabbats av inkomstbortfall under lång tid genom att de publika evenemangen har helt uteblivit. Vår kommun Boden har välvilligt stöttat oss, genom att tidigare årsverksamheter har fått vara ”mall” till ”pandemiårens” negativa ekonomiska utfall. Det har gett oss en ovärderlig hjälp till våra fasta utgifter.

Styrelse och intressenter har välvilligt stöttat föreningen med olika praktiska göromål som vintertid, snöskottning och sommartid, gräsklippning, röjning och andra göromål.

Som jag refererade på Norrbottens hembygdsförbunds årsmöte, har styrelsen nedlagt otaliga timmar vid dator, för att ansöka om ekonomisk hjälp från statliga myndigheten RÅÄ. Vi har sett att ansökningar från vårt läns hembygdsföreningar har minskat i takt med nya ansökningar. Det kan vi förstå, genom det krångliga administrativa ansökningsförfarandet.
Dessutom har beviljade medel i stort sett saknats i hela länet. (Det kan vara en negativ hjälp om man ska värva nya föreningsledamöter)

Nu, efter att restriktionerna lättat, har föreningen kunnat välkomna besökare till vår gård.
Där vi kunnat utspisa mat, fika och ta upp publik samvaron med bl.a. studiecirklar. Under senare del av sommaren har föreningen kallat till gemensamma besök där vi besökt gamla ödegårdar/platser, det har varit uppskattat av släktforskningsintressenter.

Nu, vid årsslutet planeras julen och aktiviteter under tiden fram till vårt nästa årsmöte i mars.
Vårt senaste årsmöte kunde genomföras sent i juni månad vilket gör att verksamheten under 2021 blivit lidande.
Nu verkar det som om vi sakteligt går mot normala förhållanden….hoppas vi.

Tack för vi fick komma till tals.
Vår förening önskar alla Norrbottens hembygdsföreningar/medlemmar en god fortsättning 2022
GOD JUL och GOTT NYTT ÅR!

Rolf Svanberg
Ordförande

Överkalix hembygdsgille höll Martingården delvis öppen

Som det ser ut i dagsläget kanske det inte blir någon någon hembygdsfest 2022 som läget ser ut, 2021 ställde vi in den men man får hoppas.
Vi försökte hålla Martingården öppen för guidade besökare , det fanns en liten efterfrågan. Det började med ca 20 besökare och i mitten av juli hade vi öppet två förmiddagarför visning och fikaservering, det kom ca 15-20 besökare.
Troligen ser det mörkt ut för hembygdsfesten 2022, lite osäkert beroende på utvecklingen.

Karin Liljebäck, ordf.

Vittangi Hembygdsförening ställde in Hembygdsgårdens dag

Vittangi Hembygdsförening har inte haft någon egen verksamhet unde sommaren 2021. Vi i styrelsen fattade beslutet under tidiga sommaren att vi ställer in Hembygdens dagdå det var oroligt med Coronan och den största delen av besökarna är äldre människor (70 +)
Nästa sommar hoppas vi verkligen att vi kan köra på som vanligt.
Vi har haft en hel del uthyrningar av vår lokal till möten och andra sammankomster efter det att FHM upphävde restriktionerna.
Nu planerar vi för fullt för vår Julmarknad som vi ska ha i december MEN detta under förutsättning att det inte blir någon ökad Covid spridning i närområdet. Vi har ju många i byn som arbetar på LKAB som är en mycket stor arbetsplats.
Hälsningar Agneta ordf. i Vittangi Hembygdsförening.

Ytterbyns Hembygdsförening hoppas på kommande sommar

Folke Spegel , ordf.: Under sommaren har vi inte haft några allmänna arrangemang.Viss verksamhet med vävning och bakning har förekommit i enskild regi. Tiden har använts för underhåll och upprustning inom ramen för ett projekt med att anordna marknader och anlägga ett litet museum som visar upp ett småskaligt jord- och skogsbruk under början av 1900 -talet.
En Höstmarknad anordnades 4 september med många besökande (under dagen ca 200 besökande).
Vi startar upp viss verksamhet under vintern. Julmarknad 27 november. Kommande sommar hoppas vi att blir nästan som vanligt.

Lassbyns Hembygdsförening satsade med arbete på Lassbygården

Ordf. Elisabeth Gustavsson inleder: Pga pandemin har vi, som de flesta föreningar, gått på sparlåga dvs nödvändiga styrelsemöten, arbetsdagar utomhus höst/vår och övrig viktig skötsel av samlingsplatsen - Lassbygården. Givetvis har alla sporadiska aktiviteter skett med munskydd, handsprit och avstånd.

Vi börjar bli van alla säkerhetsåtgärder men förhoppningen är att sommaren ska bjuda på ett bättre utgångsläge annars blir det ännu ett jobbigt år 2022. Vaccinationer har visserligen hjälpt lite men eftersom många är äldre finns en naturlig oro och den lär hänga kvar en tid till.

Vuollerims Hembygdsföreningen fick ett bra år

Nancy Larsson i Vuollerims hembygdsförening sammanfattade det gångna årets verksamhet som positivt.

Hembygdsföreningen har under året, trots pandemirestriktioner haft ett rätt så bra år. Under vintermarknadsveckan i februari deltog vi med att smycka parken med islyktor, snöhus och isformationer. Vi satte upp skyltar längst de upptrampade snö-stigarna med historiska texter. Parken blev välbesökt av både bybor och turister.

De traditionella inomhus-aktiviteterna ställde vi in under vintern och våren. Från midsommaren öppnade vi upp hembygdsgården, med färre sittplatser inomhus men med gott om plats utomhus. Något färre besökare i sommar än tidigare år. Men på grund av ett projekt med förstärkning av Älvnipan efter Murjeksvägen så fick vi ett bra tillskott i kassan genom olika beställningar av företaget. Arbetet pågick i 4 månader. Förutom förtäring till jobbarna då och då, behövde de service med städning m.m. av kontor och lägenheter som företaget hyrde av Vuollerimbo.

Under hösten har vi haft en välbesökt leksaksutställning på Hembygdsgården som visades under 14 dagar med fika-serveringen öppen.
I skrivande stund ser vi fram mot att fira första Advent med kaffeservering där de som betalar medlemskort för 2022 blir bjudna på fikat. Tomte, lotterier, försäljning av bröd i bagarstugan, loppis, m.m. Söndagen den 12 december firar vi ett försenat 30 års jubileum för Hembygdsgården som invigdes 15 december 1990. Våra planer för 2022 blir julgransplundring i januari.

I februari islykte-projektet. Bakningskurs i bagarstugan, släktforskning, utställningar av olika slag, vårt traditionella midsommarfirande, Hembygdgården öppen under sommaren även Gla Telegrafen, genomföra Kulturkraft-dagarna, sopplunchеr under hösten, advents öppet i dec. m.m.

Matojärvi Hembygdsförening - mest utomhusaktiviteter

Matojärvi hembygdsförening har under våren, sommaren och även under hösten haft begränsad verksamhet vid hembygdsgården och på stranden. Byaföreningen har tänt grilleldar och deltagarna har grillat medhavd mat. Det har varit uppskattat. På hembygdsgården har det hållits årsmöte förra året, ute och i år inne med coronasvstånd. Fika serverades.

Under sommaren och hösten har matlagningscirkel med servering hållits. Från 7 - 26 deltagare. Vi har ätit inomhus men alltid med fokus på trivsel med coronasvstånd. I december har byaföreningen bjudit in (mail) fastighetsägare i byn för diskussion med kommunens byautvecklingsgrupp om önskemål/tankar kring byn o dess utveckling.

K G Ekholm
Matojärvi hembygdsförening

I Purnuvaara fanns glädjen trots pandemin

I byn står dans och musik mycket för gemenskapen skriver Lena Olofsson, ordf.

En härlig, solig och varm sommar har gått och vi ser tillbaka på en trevlig och positiv arbetssommar trots pandemin som fortsatte med olika restriktioner. Förra sommaren började vi med vårt projekt att skapa nya mötesplatser i byn. Purnuvaara hembygdsförening hade fått en kulturcheck av Leader Polaris och det ville vi använda till en boulebana och dansbana. Vi byggde och slet men arrangemanget gick inte att genomföra på grund av coronan. Denna sommar såg vi fram emot att få dansa och ha skoj.

Vi planerade och förberedde för att kunna ha två fina dagar med invigning av vår nya boulebana och dansbana. Att vara ute kändes bra och boulespelet fungerade galant. Alla bjöds på fika, korv och en skattjakt för barnen. En trevlig dag som sedan har fortsatt med fler speltillfällen.

I augusti var det dags att få inviga vår dansbana med levande musik av Östens trio, dansskorna putsades, banan lövades och pyntades. Den gamla dansbaneplatsen vid Dansbanevägen hade fixats för en nostalgiträff innan själva dansen skulle gå av stapeln vid hembygdsgården. Vilken dag! Folket kom och hörde dragspelsmusiken. Det sprätte till i benen och det blev dans på den mossbeklädda marken. Vi berättade gamla minnen och skålade för våra äldre som på 40-talet byggde och dansade här.

Åter tillbaka vid hembygdsgården bjöds alla på kaffe, tårta och en härlig afton till dragspelsmusik och dans. Vi hoppas på många fina somrar med spel och dans för både ung och gammal.

På Svensbylidja mjukstartade vi

Svensbylidja återhämtade sig snabbt skriver ordf. Brith Fäldt

Verksamheten vid Swensbylijda började återhämta sig efter Corona-nedstängningen under våren. Våra trogna volontärer var fullvaccinerade och vågade dra igång verksamhet allt eftersom. Det var svårt för styrelsen att kunna planera utifrån alla osäkra uppgifter om hur samhället skulle öppna. Vi planerade för att ha caféet öppet och en beredskap för att ha fler aktiviteter. Kommunen hade avsatt medel för olika aktiviteter i samband med 400 årsjubileet. Vi hade inte själva någon särskild programidé utan ville vara en plats för olika arrangörer att anordna möten och aktiviteter kopplade till jubiléet.

En utflyttad bybo hade hört av sig och ville anordna en aktivitet med historiska danser och vi blev samarbetspartners. Den skulle vara i mitten av juli och det gav oss möjligheten av utveckla aktiviteter runt den. Det blev till slut en hel historisk vecka med olika teman varje dag.

Det kom att bli en historisk exposé över allt från kläder till matlagning, byggnadsvård och nöjen. En fantastisk uppslutning av hela hembygdsföreningen som plockade ihop utställningar, föreläsningar och prova på-aktiviteter.

På lördagen hölls en dansuppvisning med en grupp barockdansare från Stockholm. Vi kalasade på historisk mat och njöt av det fina vädret. Det blev en helt magisk vecka där föreningens kunskaper och kapacitet verkligen visade upp sig.

Under november månad har vi anordnat en serie aktiviteter på temat:" Att bygga en bygd." Det har varit trevliga föreläsningar på eftermiddagstid. Lite gott fika och en intressant och innehållsrik stund med lokala förmågor. Vi hade också förmånen att kunna anordna ett boksläpp med en lokal författare med rötter i byn. Alla har varit väldigt välbesökta. Ett par kvällar har det varit inbjudna föreläsare på olika hantverksteman.

Vi får se hur vi ska utveckla det här konceptet vidare.

Nu håller vi andan inför planeringen av nästa säsong. Nya mutationer av viruset är på intågande och det gör det svårt att förutspå hur nästa sommar kommer att se ut. Den som lever får se…

Vuono Hembygds och Kulturförening planerar för nästa år

Under sommaren har vi inte haft några större verksamhet. Vi hade ett motionslotteri som avslutades i slutet av juni och där var det 30 deltagare. Motionslotteriet gick ut på att när man var ute och motionerade så kunde man skiva ett namn i en av våra fyra postlådor som vi placerat i byn. Namnet fungerade som en lott och för varje gång man var ute och promenerade ökades ens vinstchans.

Sedan hade vi en dag då vi byggde midsommarstång och där var det 6 deltagare. Vi försökte även ha en arbetsdag i vår lekpark, men tyvärr var det inga deltagare den gången.

Vi hoppas verkligen att det kommer vara möjligt att ha verksamhet under nästa sommar, åtminstone utomhus och har börjat planera lite smått vad vi vill hitta på då.

Vad har skadegörelse, merarbete och oförutsedda utgifter gemensamt?

De är alla vanliga följder av inbrott i föreningsgården. Men det finns massor att göra för att minimera risken att drabbas. Vi har samlat erfarenheter från hundratals föreningar och delar med oss av dem på sakerforeningsgard.se

Krångligt, tråkigt och obegripligt?

Försäkringar alltså. Tycker många och kanske även du? Men det går att ändra på. Vi har samlat frågor och funderingar från hundratals föreningar och sammanställt svar på hur försäkringen fungerar. På begriplig svenska och med exempel från er verklighet. Ta del av kunskaperna på sakerforeningsgard.se

Bokhörnan

Tja. får alla vara med? Västerbottens hembygdsförbund tog fasta på projektet Demokratin 100 år som ingår i Sveriges hembygdsförbunds tre fokusområden och bland dessa tre ingår förenings- och demokratiutveckling.
Som det står i bokens förord .....var målet att ge en bild hur den demokratiska processen växte fram i Västerbotten från tidigt 1800-tal fram till idag. Vilka positiva förändringar och framsteg rösträttsreformen ledde till men också frågor kring hur den framtida demokratin kommer att gestalta sig.
Västerbottens hembygdsförbund tar med den här skriften upp demokratifrågor från olika håll och från olika tider. Här ryms såväl det lokala som bidrag från forskarvärlden.
Boken kan beställas från Västerbottens museum.

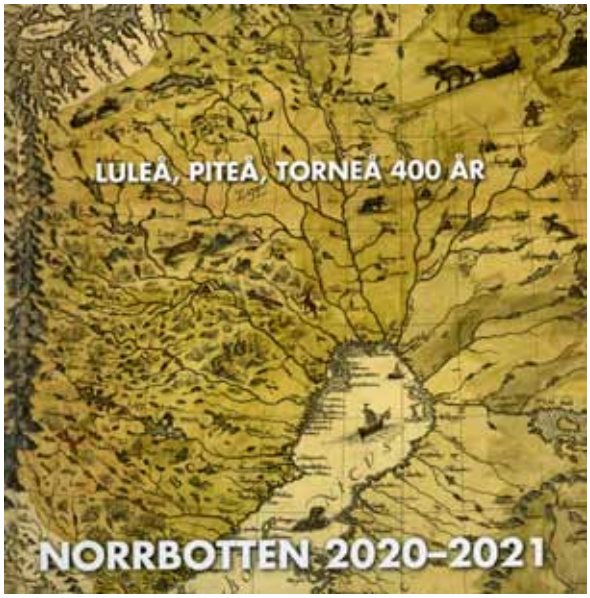

Norrbottens museums och hembygdsförbundets årsbok 2020-2021 handlar om Gustavs II Adolf som grundade städerna Piteå, Luleå och Torneå. En av anledningarna till stadsprivilegierna var att kunna driv in skatt.
Boken tar upp Maurits Nyström som skriver om Lulebygden på historiens scen under fyra sekler.
Om den första kvinnan i Luleå stadsfullmäktige, Siri Holm skriver Karin Tjernström om och lyfter fram demokratins intåg i Luleå stadsfullmäktige.
Uno Westerlund tar upp Piteå 400 år och som en del av staden var även Öjebyn med på ett hörn där Nils Harnesk botaniserar i de arkeologiska undersökningarna i Öjebyn.
Ilkka Teerijoki från finska sidan om det ryska Torneå och Lars Elenius tar upp kvänerna i Myt och verklighet.
Boken ger en bra sammanfattning över städernas utveckling under 400 år.